

Aan

De leden van de gemeenteraad;
Het college van burgemeester en wethouders;
Gemeente Zwolle.

Betreft

Zorgen en vragen over de besluitvorming rond de mogelijke komst van een AZC in De Tippe

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief wil ik – [REDACTED] én als toekomstig bewoner – mijn ernstige zorgen uitspreken over het locatiebesluit om De Tippe aan te wijzen als opvanglocatie voor asielzoekers. Laat ik vooropstellen dat deze brief niet voortkomt uit weerstand tegen de opvang van mensen op de vlucht. Integendeel: ik ben ervan overtuigd dat de overgrote meerderheid van de vluchtelingen oprecht op zoek is naar veiligheid en een nieuw begin. Vanuit mijn christelijke overtuiging geloof ik dat wij als samenleving ook de opdracht hebben om hen hulp te bieden in de nood waarin velen van hen zich bevinden.

Mijn zorgen richten zich dan ook niet op het principe van opvang, maar specifiek op de geschiktheid van deze locatie. De brief gaat in op de wijze van besluitvorming, de kwetsbaarheid van de wijk, en de gevolgen voor veiligheid, leefbaarheid en maatschappelijke voorzieningen in de directe omgeving – met name voor jonge kinderen, ouderen en mensen die afhankelijk zijn van zorg.

NB: De vragen of kritische kanttekeningen die ik hierbij stel, zijn cursief opgemaakt én gemarkeerd met een opsommingsteken (•) om ze duidelijk herkenbaar te maken.

1. Tijdige en transparante communicatie

Veel woningen in De Tippe zijn recent verkocht op basis van een geschetste wijkopzet, zoals vastgelegd in het Omgevingsplan Stadshagen en het ontwikkelplan voor De Tippe. Kopers mochten er redelijkerwijs op vertrouwen dat deze plannen leidend zouden zijn voor de toekomstige inrichting van de wijk. Tijdens de online informatiebijeenkomst werd 27 mei 2025 genoemd als datum waarop het besluit is genomen. Een besluit van deze omvang vergt echter een zeer zorgvuldig voorbereidingstraject, met de nodige afstemming en interne besluitvorming. Het is daarom aannemelijk dat De Tippe intern al geruime tijd als mogelijke opvanglocatie in beeld was.

- *Waarom is dit voorstel pas nu gecommuniceerd naar (toekomstige) bewoners en kopers?*
- *Op welk moment is De Tippe intern als serieuze optie in beeld gekomen?*

In bijlage 1 van het raadsvoorstel wordt vermeld dat De Tippe vaste ontwikkelpartners kent, waaronder woningcorporaties en commerciële partijen. De vermelding van hun betrokkenheid roept de indruk op dat er mogelijk al eerder overleg of afstemming heeft plaatsgevonden over het voornemen om op deze locatie een opvangvoorziening te realiseren. Dit leidt tot de vraag:

- *Welke ontwikkelpartners zijn bij dit proces betrokken of geïnformeerd over het voornemen om op deze locatie vluchtelingenopvang te realiseren, en op welk moment is dat gebeurd?*

Opmerkelijk is ook de koerswijziging. De Tippe maakte in de formele pROL-verkenning uit 2023 geen onderdeel uit van de onderzochte kansrijke locaties voor permanente opvang. Ook in het raadsvoorstel van 20 augustus 2024 werd zij niet genoemd als mogelijke locatie die vóór 1 oktober moest worden doorgegeven in het kader van de Spreidingswet. Desondanks heeft het college in juni 2025 besloten deze locatie alsnog voor te dragen voor de opvang van 400 vluchtelingen.

Daarbij komt dat De Tippe in 2016 door de gemeente nog expliciet werd afgewezen als mogelijke locatie voor een asielzoekerscentrum vanwege haar ongeschiktheid. Als belangrijkste bezwaren golden destijds: de beperkte beschikbaarheid van het terrein (maximaal vijf jaar), de geplande woningbouw vanaf 2023, en de aanzienlijke fysieke en financiële inspanning om het terrein nadien weer bouwrijp te maken. In het huidige raadsvoorstel wordt echter gesteld dat uit de preverkenning blijkt dat de locatie zó kansrijk wordt geacht dat direct een locatiebesluit kan worden genomen.

- *Wat is er sinds 2016 zodanig veranderd dat eerdere bezwaren nu geen rol meer lijken te spelen?*
- *Is de risicoanalyse uit 2016 opnieuw meegenomen bij deze afweging, en zo ja: kan die analyse beschikbaar worden gesteld ter vergelijking met de actuele beoordeling?*

Indien De Tippe eind 2024 daadwerkelijk nog niet als mogelijke opvanglocatie in beeld was — terwijl zij in een eerder stadium expliciet als ongeschikt werd bestempeld — roept dat niet alleen vragen op over de onderbouwing en het tempo van de besluitvorming, maar ook over het ontbreken van een afzonderlijke, transparante verkenningfase.

- *Is het verantwoord om in zeer korte tijd een dergelijk ingrijpend besluit te nemen?*

Het uitblijven van tijdige communicatie, de plotselinge koerswijziging en het ontbreken van participatie raken aan het rechtszekerheidsbeginsel. Zowel bewoners als ontwikkelpartners mochten vertrouwen op een voorspelbare wijkinrichting. Door pas na besluitvorming te communiceren en betrokkenheid vooraf te missen, is dit vertrouwen geschaad.

2. Veiligheid

Ook het aspect veiligheid verdient serieuze aandacht. Grootschalige opvang brengt risico's met zich mee voor de openbare orde; uit onderzoek van het WODC (2021) blijkt dat circa 7% van de asielzoekers verdacht wordt van een strafbaar feit. Dat maakt de locatiekeuze des te opvallender: De Tippe ligt op loopafstand van twee basisscholen, kinderopvang, vrouwenopvang, seniorenwoningen en een veelgebruikte wandelroute naar winkelcentra. Tegen die achtergrond is het moeilijk te begrijpen dat juist op deze plek — in directe nabijheid van zeer jonge kinderen en kwetsbare bewoners — wordt gekozen voor een grootschalige opvangvoorziening.

Juist in zo'n omgeving zouden zorgvuldigheid en maatschappelijke afwegingen voorop moeten staan. Toch blijkt uit de gemeentelijke beslisnota van 3 oktober 2023 dat er op maatschappelijke thema's zoals zorg en onderwijs knelpunten worden verwacht, mede als gevolg van de omvang van de opgave. Bovendien wordt in diezelfde nota expliciet gesteld dat, wanneer die knelpunten niet op te lossen zijn met extra middelen of menskracht, er gekozen wordt voor "*kwantiteit in plaats van kwaliteit*", ook als dat ten koste gaat van begeleiding.

Allereerst vind ik dergelijke beleidsuitspraken volstrekt onverenigbaar met een humane benadering. Het getuigt niet van de zorg voor mensen die zo vaak wordt aangevoerd als moreel argument voor het versnellen van het traject. Daarnaast: als dit uitgangspunt wordt toegepast op een locatie als De Tippe — een basisschool op een nabijgelegen kavel, een wijk in aanbouw met jonge gezinnen en kwetsbare functies in de directe nabijheid — brengt dat onvermijdelijk risico's met zich mee voor veiligheid, leefbaarheid en sociale samenhang.

- *Hoe is deze afweging rond veiligheid precies gemaakt, gezien de ligging van De Tippe in directe nabijheid van scholen, opvanginstellingen en kwetsbare bewoners?*
- *In hoeverre worden voor deze locatie knelpunten voorzien die effect hebben op de bewoners van de opvangvoorziening zelf én op de veiligheid en leefbaarheid in de wijk?*
- *Welke maatregelen worden getroffen om deze risico's vooraf te beheersen, juist in een omgeving met zoveel kwetsbare functies?*

3. Druk op onderwijs en zorg & ruimtetoewijzing

De wethouder noemt in de online informatiebijeenkomst dat er gesproken is met schoolbesturen en dat scholen bereid zouden zijn om kinderen op te nemen. Er wordt echter niet toegelicht of ook gremia zoals de medezeggenschapsraad of ouderraad daarbij betrokken zijn. Juist zij vertegenwoordigen direct de belangen van ouders en kinderen, en horen bij besluiten met impact op de schoolomgeving actief betrokken te worden.

Wanneer binnen een bestaande basisschool een nieuwkomersklas wordt ingericht, heeft dat immers structurele gevolgen voor de organisatie, de personele inzet en de onderwijskundige werkwijze. Daarnaast raakt dit ook de fysieke ruimte: lokalen, ondersteunende voorzieningen en de beschikbare leerlingcapaciteit komen onder druk te staan. In een wijk die nog volop in ontwikkeling is, zijn deze plekken bovendien hard nodig voor de verwachte instroom van leerlingen uit de wijk zelf. Het tijdig afwegen van deze belangen is dan ook essentieel voor een zorgvuldig besluit.

Ook de lokale zorgcapaciteit staat onder druk. In een recent artikel van VNG Magazine (2024) wordt specifiek gewezen op het tekort aan huisartsenpraktijken in Stadshagen — de wijk waarvan De Tippe deel uitmaakt. Door aanhoudende woningbouw groeit de zorgvraag sneller dan de beschikbare voorzieningen, terwijl er nauwelijks praktijkruimte bijkomt. De signalen uit dit artikel maken duidelijk dat de eerstelijnszorg in deze wijk nu al tegen grenzen aanloopt.

In het raadsvoorstel wordt gesteld dat het Didam-arrest geen belemmering vormt voor de één-op-één toewijzing van deze kavel aan het COA, omdat het COA als enige gegadigde wordt beschouwd. Daarbij wordt echter niet onderbouwd waarom geen enkele andere maatschappelijke partij — bijvoorbeeld vanuit de eerstelijnszorg — in aanmerking zou kunnen komen voor deze locatie, die in het voorzieningenplan immers breder maatschappelijk is geprogrammeerd.

Opmerkelijk is dat de gemeente Zwolle in hetzelfde VNG-artikel juist aangeeft het Didam-arrest actief te benutten om maatschappelijke functies zoals huisartsenvoorzieningen ruimtelijk te kunnen sturen. Vanwege een tekort van 7,3 fte aan huisartsen zijn volgens het artikel twee gemeentelijke kavels in Stadshagen expliciet gereserveerd voor gezondheidscentra. Eén van deze kavels zou zich bevinden op of nabij de locatie waar nu een opvangvoorziening is gepland. Tegelijkertijd is onduidelijk welke specifieke kavel in het voorzieningenplan van Stadshagen hiervoor aangemerkt is.

Tegen die achtergrond is het relevant om de volgende vragen te stellen:

- *Is er bij deze beslissing voldoende rekening gehouden met de huidige en te verwachten druk op onderwijs en zorg, mede gezien de groei van de wijk?*
- *Gaat deze toewijzing van de kavel ten koste van ruimte voor andere maatschappelijke voorzieningen, zoals eerstelijnszorg, onderwijs, kinderopvang of andere wijkgerichte functies?*
- *Op basis waarvan is — in het licht van het Didam-arrest — vastgesteld dat het COA als enige serieuze gegadigde geldt voor deze kavel?*

4. Stikstofproblematiek

In gemeentelijke stukken wordt expliciet vermeld dat de stikstofdepositie in dit gebied nog onderzocht moet worden en mogelijk beperkend is voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Er bestaat een reëel risico dat de inzet van stikstofruimte voor deze functie ten koste gaat van andere cruciale plannen in De Tippe, zoals woningbouw, onderwijsvoorzieningen en zorg. Daarmee raakt deze keuze mogelijk niet alleen de langetermijnontwikkeling van de wijk als geheel, maar ook de voortgang van deelprojecten van betrokken ontwikkelaars. Wellicht kunnen dergelijke vertragingen bovendien invloed hebben op de waarde van woningen in aanbouw of in de verkoop, met alle gevolgen van dien.

Tevens geldt dat bij ruimtelijke besluiten die stikstofuitstoot kunnen veroorzaken richting Natura 2000-gebieden een AERIUS-berekening wettelijk verplicht is. Uit het voorstel blijkt echter niet dat zo'n herberekening is uitgevoerd of gepland. In de ecologische beoordeling die is opgesteld voor het bestemmingsplan De Tippe (Ecogroen, 2020) wordt vermeld dat de stikstofdepositie tijdens de aanlegfase kan oplopen tot 0,30 mol/ha/jaar en in de gebruiksfase tot 0,14 mol/ha/jaar. Dit zijn waarden die ruimschoots boven de gangbare toetsingsgrens van 0,005 mol/ha/jaar liggen. Hoewel TNO in haar onderzoeken aangeeft dat er wetenschappelijk nog geen consensus bestaat over een absolute ondergrens, maakt dit de juridische toets niet minder streng. Juist deze waarden onderstrepen dat de stikstofruimte in dit gebied beperkt en kwetsbaar is.

Belangrijk is bovendien dat de genoemde ecologische beoordeling is opgesteld ten behoeve van het bestemmingsplan en geen rekening houdt met de extra verkeersbewegingen die een permanente opvangvoorziening met zich meebrengt. Juist het dagelijks vervoer van personeel, leveranciers, bezoekers en bewoners kan de stikstofbelasting verder verhogen.

- *Waarom is gekozen voor deze locatie, terwijl stikstofruimte schaars is?*
- *Wat is het risico dat andere geplande ontwikkelingen hierdoor vertraging oplopen?*
- *Is er inmiddels een herberekening gepland, en wordt daarin ook het extra verkeer meegenomen?*

Tot slot

Ik verzoek u met klem om bovenstaande punten serieus te nemen. De keuze voor De Tippe als opvanglocatie roept vragen op over de zorgvuldigheid van de procedure, de ruimtelijke afwegingen en de maatschappelijke gevolgen. De combinatie van een jonge wijk in opbouw, bestaande druk op onderwijs en zorg, en zorgen over de veiligheid van kwetsbare groepen in de directe omgeving vraagt om maximale transparantie en bestuurlijke terughoudendheid. Ook de wijze van ruimtetoewijzing en de onzekerheid rond stikstofruimte verdienen in dat licht kritische aandacht.

Ik verzoek het college om volledige openheid te geven over het verloop van dit proces, de gemaakte keuzes zorgvuldig te motiveren, en alsnog een serieus participatietraject te organiseren met (toekomstige) bewoners, scholen en zorgpartijen. Daarnaast roep ik de gemeenteraad op om deze vragen eveneens te stellen en haar controlerende rol daarin met kracht te vervullen. Ik wil daarbij ook graag het aanbod doen om — indien daar behoefte aan is — verder mee te denken over dit gevoelige onderwerp.

Met hartelijke groet,

